

Examenul de Bacalaureat Național 2020
Proba E, c) ISTORIE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

Subiectul I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Voievozii transilvăni, Gelu, Glad și Menumorut, consemnați în Cronica ungară a lui *Anonymus*, joacă un rol însemnat în istoria românească, tocmai fiindcă ilustrează, pe lângă continuitatea etnică și prezența unor structuri statale românești, în momentul expansiunii maghiare. Această poziție privilegiată a frânat întrucâtva exercitarea firească a demersului istoriografic critic. Mai curând decât personalități reale, cei trei din Transilvania par a fi (...), personaje simbol, individualizări ale unei anumite idei politice sau situații istorice, ceea ce nu schimbă, în fond, esența problemei.”

(Lucian Boia, *Istorie și mit în conștiința românească*)

B. „Expansiunea spre răsărit a ungurilor, instalați în Câmpia Panonică la sfârșitul secolului al IX-lea, s-a lovit de rezistența armată a populațiilor slave, turanice și românești dinlăuntrul și din afara arcului carpatic (...). Înainte de a intra în Transilvania, ungurii au anihilat prin lupte grele ducatul lui Menumorut, conducător de origine probabil slavă (...). Cucerirea, subordonarea și integrarea formațiunilor politice românești a continuat și s-a accentuat în secolele XI-XIII și a luat forme tot mai sistematice pe măsura înaintării ungurilor spre centrul și sudul Transilvaniei. Adoptarea de către regalitatea maghiară – după anul 1000 – a formelor de organizare politică și ecleziastică ale lumii apusene a dat și expansiunii ungare un caracter mult mai organizat și eficace.” (**M.Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României***)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți din sursa **A** cronica în care apar voievozii transilvăneni. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la rezistența împotriva expansiunii maghiare, intra și extracarpatic. **2 puncte**
3. Numiți spațiul geografic și voievodul, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține creștinarea maghiarilor în rit catolic. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **B**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **7 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc (secolele XIV- XVIII) **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a evoluției statelor medievale românești din a doua jumătate a secolului al XIV-lea **4 puncte**

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Regele a decis convocarea unui Consiliu de Coroană pentru 21 iulie/ 3 august 1914 la castelul Peleş din Sinaia. Carol I a intrat congestionat și emoționat în sala de muzică a castelului Peleş și fără nicio introducere a declarat : *Războiul general a izbucnit. Se dă marea luptă în care pentru o lungă perioadă istorică se va stabili harta și soarta popoarelor. Așa fiind, după matură chibzuință, convingerea mea adâncă e că datoria României e să execute tratatele ce o leagă de Tripla Alianță.*

Dar cei prezenți s-au pronunțat pentru *neutralitate*, arătând că tratatul încheiat în 1883 avea în vedere situația în care Austro-Ungaria ar fi fost atacată, ori, în realitate, aceasta atacase Serbia, astfel încât România nu era obligată să intervină (...). Cvasiunanimitatea liderilor politici s-au declarat împotriva intrării în acțiune.

Decizia Consiliului de Coroană de a păstra neutralitatea țării și de a lua măsuri de întărire a armatei pentru orice eventualitate însemna abandonarea tratatului cu Puterile Centrale (Germania, Austro-Ungaria, Italia), care, prin agresiunea împotriva Serbiei, nesocotiseră spiritul și litera acestuia (...). Hotărârea Consiliului de Coroană avea un caracter provizoriu, deoarece România nu putea rămâne până la capăt în expectativă; poporul român avea de realizat o mare misiune istorică – aceea a făuririi statului național unitar; el trebuia să chibzuiască și să folosească împrejurările internaționale pentru înfăptuirea acestui scump ideal (...).”

(Ioan Scurtu – Istoria românilor în timpul celor patru regi. Carol I)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați numele suveranului român precizat în sursa dată **2 puncte**
2. Precizați secolul în care a avut loc Consiliul de Coroană de la Sinaia **2 puncte**
3. Menționați anul încheierii alianței militare și o informație referitoare la Austro-Ungaria, la care se referă sursa dată **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la modul de făurire a statului național unitar **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Consiliul de Coroană, susținând-l cu două informații selectate din text **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia legea fundamentală din 1866 a contribuit la modernizarea statului român modern (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *Constituțiile democratice ale României*, având în vedere:

- menționarea anilor adoptării celor trei legi fundamentale democratice ale României;
- indicarea contextului istoric în care au fost elaborate legile fundamentale democratice;
- prezentarea primelor două legi fundamentale ale României;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri între primele legi fundamentale;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția democrației românești în perioada postdecembristă și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă. Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice

(coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Subiectul I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru precizarea cronicii în care sunt menționați voievozii români.
2. **2 puncte** pentru selectarea din text a unei informații referitoare la rezistența antimaghiară.
3. **câte 3 puncte** pentru numirea spațiului geografic și a voievodului român, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. (**2x3 puncte = 6 puncte**)
4. **3 puncte** pentru scrierea pe foaia de examen a literei **B** corespunzătoare sursei care precizează creștinarea maghiarilor în rit catolic
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
6. **câte 3 puncte** pentru prezentarea celor două instituții medievale românești (**2x3 puncte = 6 puncte**)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a evoluției statelor medievale

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru indicarea suveranului român din sursa dată
2. **2 puncte** pentru precizarea secolului XX
3. **3 puncte** pentru indicarea anul constituirii alianței militare și **3 puncte** pentru selectarea din sursa dată a unei informații referitoare la Austro-Ungaria (**2x3 puncte = 6 puncte**)
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a două informații referitoare la modul de realizare al României Mari (**2x3 puncte = 6 puncte**)
5. **4 puncte** pentru formularea pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitoare la Consiliul de Coroană; **câte 3 puncte** pentru selectarea din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (**2x3 puncte = 6 puncte**)
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc*) și concluzia (*așadar, ca urmare etc*)

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuită astfel:

- **câte 1 punct** pentru menționarea anilor adoptării celor trei Constituții democratice ale României (**3x1 punct= 3 puncte**);
- **3 puncte** pentru menționarea contextului istoric în care apar legile fundamentale democratice ale țării;
- **5 puncte** pentru prezentarea primei legi fundamentale a României;
- **5 puncte** pentru prezentarea Constituției României Mari;
- **câte 1 punct** pentru indicarea oricăror două asemănări (**2x1punct= 2 puncte**); **câte 1 punct** pentru indicarea oricăror două deosebiri (**2x1punct= 2 puncte**)
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la evoluția democrației românești în perioada postdecembristă; **3 puncte** pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că*) și concluzia (*așadar, ca urmare etc*).

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere – cuprins – concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**